

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazeta“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/2 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala 6 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 42.

Brasiovu 14/2 Iuniu

1877.

Iubileuri.

Dintre Crisiuri, 5 Iuniu 1877.

Nu me indoiescu, ca aveti cerespondentie d6ra si in prisosintia despre serbarea dilei de 100 de ani a fundarei episcopatului gr.-cath. de Oradea mare, si de unadata a celei iubilarie de 50 de ani si episcopiei Santianiei Sale Pontificalui romanu Piu alu IX-le, cari ambe in 3 Iuniu a. c. cu cea mai mare splend6re s'au tienutu in baseric'a cathedrale gr.-cath. de Oradea mare; dreptu ce corespondinti'a tramisa de mene spre publicare — va constat6 in lineamente scurte decursulu festivitatei intregi, nedetragundu inse nimicu, ce ar' deroga sinceritatei, nici adaugundu, ce ar' fi in contr'a adeverului; deci va sierbi spre documentu simpulu alu sinceritatii si alu adeverului, cari suntu criteriulu istoriei celei adeverate.

Flamur'a cu bicol6rea papale, care inainte de calava dile valfai6 pe turnulu basericeii catedr., ar6 preludiulu serbatoarei celei asia de maretie si importante pentru diecesea si poporulu gr.-cath. diecesanu, a carei inceputu s'a facutu in 2 Iuniu dupa m6diadi la 4 ore, prin inseratu tienutu de trei preuti si 1 diaconu, inceputulu inse nu ne d6 mare sperantia la vre-o serbat6ria grandio6sa, deoarece la inseratu abia s'au prezentatu 2—3 canonicii si totu atatia poporeni. In diu'a urmat6ria, dupa 8 ore capitularii, protopopii si preutii adunati in numeru camu la 70, imbracati in vestimente basericesci, au petrecutu pe Il. s'a d. episcopu cu lithia dela resiedinti'a episcop6sca la baseric'a cathedr., unde la 9 ore — fiendu de facia una multime mare de poporu, si membrii deputati ai diferiteloru corporatiuni offici6se, capitulu latinu inse, nefiendu inscientiatu despre solenitatea dilei, s'a representatu numai prin unu individuu singuru. — Sub pontificarea Il. sale, coasistandu capitularii si mai toti din clerulu diecesanu, s'a celebratu s. liturgia, cantulu prin una melodia patrndiat6ria de anima s'a esecutatu de tenerimea romana din seminariulu domestecu, la amentirea numelui Santianiei sale Pontificalui romanu s'a cantatu imnu speciale compusu pentru ac6sta ocazione; 6ra la alu Maiestatei sale imnulu imperat6scu austriacu.

Dupa s. liturgia finita cu glori'a s6u doxologi'a cea mare, cantecu de multiamire cunoscutu in baseric'a orientale si cu rogatiunile aduse inaintea tronului cerescu pentru prosperarea diecesei si fericit'a vietia a s. parinte Piu alu IX-le, Ilustr. sa d. episcopu demarcandu pe scurtu insemnatatea dilei, a impartitu ordurile daruite de Maiestatea s'a imperatoria unoru canonicii si preuti mai meritati spre eternisarea si inaltierea serbatoarei acestei maretie si unice pentru generatiunea presente. — Prin impartirea ordurilor s'a constatatu, ca afara de Ilustr. S'a, care din grati'a speciale a Maiestatei sale a primitu crucea cea mare a ordului Franciscu Iosifu, prepositulu capitulariu Nicolau Borbola f6 decoratu cu ordulu cavalerescu leopoldinu; 6ra canoniculu cancelariu Ioane pentru remuneratiunea meriteloru castigate pe terenulu basericescu-parochiale, f6 denumitu de abate titulariu; totu din acestu indemn Tom'a Sorbanu, protopopu si parochu in Carciulu mare, capet6 crucea de aur cu cor6na pentru merite, asiderea si Petru Mihuti, directoriu provisoriu la gimnasiulu de Beiusiu pentru meritele literarie si umanitarie.*) Mai incolo Ilustr. s'a a pusu in prevedere denumirea unoru canonicii onorari in pers6nele: d. Samuile Vulcanu, parochu si protopopu in Borodielu si Paulu Vel'a, secretariu episcopescu, stalulu alu 4-le vacante se tiene

deocamdata suspinsu. Dupa aceea sau lesu nominile acelor'a, pre cari cu ocaziunea ac6st'a ii a inaltiatu la mai mari posturi basericesci, asia la protopopiatu (archidiaconatu) fura promovati Ioane Sereniu, parochu in Oasadu, Ciriacu Barbulu parochu in Lipou, Georgiu Iuh6sz parochu in Supurulu de diosu, Georgiu Orosu parochu in Belu, Samuile Bot'a parochu in Farnasiu si Augustinu Antal parochu in Beiusiu, — la assesoratu: Georgiu Marchisiu parochu in Homorode, Gavrilu Lazaru parochu in Domohid'a, Teodoru Rosiu, Iuliu Pappalvai professori gimn. in Beiusiu si Ioane Cicorescu professoriu de preparandia in Oradea-mare, de vice-protopopi surrogati s6u denumitu Antoniu Gitta, Samuile Szab6 si Basiliu Popu, si cu ac6st'a camu la 1/2 12 ore se termin6 festivitatea basericesca, la care din archidieceasa si diecesele suffragane nu s'au prezentatu, numai singuru Basiliu Patcasiu preutu din diecesea Gherlei, de altmentrea nascutu in diecesea Oradeana. Dintre mireni estranei mai destinsi avuramu on6re a saluta in midiu-loculu nostru pre d. Alesandru Romanu, deputatu dietale, Iosifu Vulcanu redactorulu „Familiei“ si pre N. Horsi'a, carii cu mai multe notabilitati din Oradea-mare si cu preutimea adunata luara parte si la prandiu urmatu la 6r'a 1.

Prandiu datu in on6rea dilei a fostu de totulu stralucitu, numerulu ospetiloru, invitati din t6te corporatiunile offici6se, s'a urcatu preste 200 de pers6ne, acolo afora de preutimea gr.-cath. s'au potutu ved6 mai multi dintre officialii militaresci, multi dela comitatu tribunalu, camer'a advocatiale, magistratulu cetatianescu si redactiunile diurnaleloru etc. Totu acolo au cuprinsu locu deputatii mireni mai alesi din tracturile protopopesci, pana candu ceialalti s'au ospetatu la alte mese improvisate spre ocaziunea ac6st'a. Se pare6, ca numerulu toasteloru nu mai are capetu, sirulu acestor'a l'a inceputu Il. s. d. episcopu intru sanatatea si vietii'a indelungata a preafericitulu parente Pontifice Romanu, a Maiestatei Sale imperatoarie, a Casei domnit6rie si a regimului actuale, in fine-si a adusu amente de Primatele tieriei si de Escell. s'a Stef. Lipovniczky episcopulu Oradanu de ritulu lat., escusatu dela prandiu prin morbu. Pentru Il. sa d. episcopu a toastatu notariulu comitatului Dobory, prepositulu capitulariu N. Borbola pentru Pontificele si episcopulu, vice-comitele Andreu Beothy a beutu pentru sanatatea clerului diecesanu, comitele supremu din cause siesi cunoscuta a lipsitu dela solenitate si prandiu. Dupa aceste s'au tienutu totu in forma de toastu mai multe peroratiuni si cuventari, dintre cari unele erau si instructive. Nu potu se retacu la loculu acest'a toastulu redicatu in limb'a romana de Alesandru Romanu, deputatu alu camerei din Pest'a, parte, ca l'au ascultatu preutii cu atentiune mai incordata pentru cuprinsulu interesante, avendu de tema „armoni'a cea buna, ce ar' trebui se existe intre romani si unguri“, parte ca s'a rostitu in limb'a romana; 6ra celelalte afora de 2 latine mai numai in limb'a ungara.*)

Eu d. redactoru amu vrutu a accept6 c6 diu'a ac6st'a atatu de memorabile pentru diecese si clerulu acesteia se nu tr6ca numai prin una festivitate basericesca — prandiu — decoratiuni si totufeliulu de denumiri la demnitati mai inalte in cleru: ci de6race insusi Maiestatea S'a preabunulu nostru imperatoriu s'a induratu a o eternisa, concediendu prea gratiosu mai multoru preuti diecesani diferite distinctiuni, 6ra acuma tocma tempu oportunu, c6 si din partea diecesei si mai alesu a capului aceleia, sa se li6 t6te mesurile possibili spre infintierea unui fondu si inca cu scopu

catu s'ar' pot6 mai filantropicu, possibilitatea spre ac6st'a ni o garant6za brav'a preutime si intelligenti'a din comitatulu Satu-mare, care pentru infintierea unui gimnasiu romanescu in sinulu comitatului a sciutu vot6 indata una suma de 40,000 fl., pentru-ce d6ra totu aceea preutime laolalta cu cea din Bihari'a si din celelalte parti ale diecesei acumu se nu p6ta vota celu pucinu pe jumetate atatu, mai alesu atunci, candu i-ar' st6 archiereulu propriu in frunte? Inse realisarea acestui piu desideriu alu meu se va aman6 precumu se vede la tempore mai fericite, decumva nu s'a rezervatu generatiunei venit6rie. — Se va eternis6 totusi memori'a serbat6riei acestei secularie a diecesei prin unu tablou; pentru-ca se spune c6 fapta complinita, cumu-ca clerulu intregu, care a luat parte la solenitate cu episcopulu si capitularii in frunte s'au lasatu a se fotograf6, c6 asia memori'a festivitatei se tr6ca la posteritate, ma s'a mai procuratu si alt'a imagine a Il. s. d. episcopu, din a caruia pretiu apoi se va infintia unu fundu pentru acoperirea lipseloru mai intetitorie ale studentiloru seraci, faxint superi! Inse acestu fundu proiectatu in t6ta intemplantia va fi f6rte modestu. A d6u'a si parte a trei'a di dupa festivitate clerulu parte decoratu parte inaintatu, parte mangaiatu s'a departatu din capitala, lasandu una dulce suvenire confratirei, ce au avutu la ac6sta maiest6sa serbat6ria. Dumnedieu se-lu tiena in pace!

Imperiulu Russiei.

V. Classele sociali. Dupa datele statistice officiali adunate inainte cu vre-o 10 ani, in Russi'a europ6na (afara de Poloni'a si Finlandi'a) 6.010,000 sufiete (barbati, femei, prunci) din classea nobililoru hereditari, la cari adeca rangulu si privilegiulu trece dela parinti la descendentiiloru, c6 si in feudalismulu tieriloru europene, c6 in Ungari'a si pe airea, 6ra nobili (boieri) cu ranguri numai personali, precumu fusese de es. in Romani'a, circa 280 mii. Clerulu de t6te gradele si cultele religi6se, cu toti membrii familieloru de preoti casatoriti 602,000. Classea burgiesei (cetatiiani, orasiani) 6ra de 4 mill6ne 300 de mii. Populatiunea rurale (sateni) trecea preste 48 mill. de sufiete. Acea populatiune rurale inse nu era nicidecumu t6ta de conditiune servile s6u iobag6sca, precumu mai credu multi, ci numai vre-o 23 mill6ne gema sub jugulu boierescu si se vendea cu dominiu cu totu, buna-6ra c6 in Ungari'a si Transilvani'a pana la imperatulu Iosifu II si chiaru dela acelu timpu inc6ce. Restulu tieraniloru si anume ai cor6nei, colonistii, baiasii, sute de mii familii din regiunile montanistice si de pe la fabrici, coloniile militare, era scutiti de multe blastematii feudalistice, se bucur6 si de dreptulu proprietatiei. Se afl6 si asia numiti odnovorzi, carii se potu asemen6 cu armalistii, cu nobiles unius sessionis din Transilvani'a, cu boierii de neamu si asia numiti mazili din Munteni'a. Prin ucasulu lui Alesandru I din 1803 se mai crease si alta classe de tierani liberi; ca-ci adeca unii imperati ai Russiei se incercasera de repetite-ori a da esemplu bunu pentru emanciparea populatiunei rurale; d6ra nici ei cu t6ta puterea loru absoluta nu au fostu in stare de a infrange dintr'odata egoismulu si cerbici'a classeloru privilegiate, care se prov6ca la esemplulu altoru staturi europene, cumu era Austri'a cu Ungari'a, tierile germane si pana la 1790 chiaru Franci'a, unde domnise iobagia terribile. In fine abia imperatulu Alesandru II sfarma

*) Unu T. K6v6ri, antecessorele directoru, fora pecatu inca nu potea se remana nedestinsu pentru marile lui merite la acelasu gimnasiu! Red.

*) Ne asteptamu, c6 limb'a romana se fia intre romani in prim'a linia; si se nu remana neci metropoli'a romana data uitarii! — Red.

tóte lantiurile si ferecaturile iobagesci prin subli-
mele seu manifestu din 20 Nov. (2 Dec.) 1857,
adeca numai cu 9 ani mai tardu de emanciparea
talis qualis a millióneloru de iobagi din Ungari'a,
Transilvani'a, Galiti'a, Boemi'a s. a. Sumele de
rescumperarea iobagiloru sunt relative multu mai
usióre decatu in tierile nóstre, si destulu atata, ca
astadi nu mai existe nici o sierbitute feudalistica
in Russi'a, si ca mai toti tieranii -si au proprieta-
tile loru modeste de pamentu.

Dreptulu publicu si privatu. —
Form'a regimelui este cu adeveratu monarchica
absoluta, de aceea imperatulu are si titlulu de
Samodersiez, adeca Autocratoru, Singuru-
domnitoriu alu totororu russiloru, tiaru alu Polo-
niei, mare principe alu Finlandiei, supremu legis-
latoru, regente si judecatoriu, adeca tocma precumu
fusesera toti domnitorii Europei continentale pana
catra 1830 si multi pana in a. 1848, ba unii
pana in 1860 (Austri'a, Neapolea) si turculu pana
in Ianuariu a. c. Cu tóte acestea este marginitu
si imperatulu Russiei prin cateva legi fundamentali
de statu, pe care nici-unulu nu va cutedia a le
calca fora periculu personale, éra déca vreunii din
imperati le-au calcatu, au si patitu fórtu reu.

Supremele corporatiuni ale statului sunt: Sen-
natulu imperiului, senatulu dirigente si santulu
sinodu. Inainte de a decide in cause publice, im-
peratulu este obligatu se atulte opiniunea aceloru
corporatiuni inalte. Gubernulu centrale este com-
pusu din 12 ministeriuri si anume: 1. ministeriulu
casei domnitórie; 2. de esterne; 3. alu armatei;
4. alu marinei; 5. de interne; 6. alu culturai
poporului si alu instructiunei publice; 7. alu fi-
nantieloru; 8. alu justitiei; 9. alu dominieloru cu
5 departamente; 10. alu lucrariloru publice si
de comunicatiune; 11. alu posteloru si telegrafe-
loru; 12. ministeriulu de controlu pentru admini-
stratiunea civile, militaria si de marina. Toti mi-
nistrii lucra separatu, fiacare in resortulu seu, fora
a se amesteca unulu in afacerile celui-laltu.

Modulu conducerei afaceriloru eclesiastice l'amu
vediu in unulu din articlii precedenti.

Dela 1864 incóce 33 provincii séu gubernie
au una specie de dieta consultativa, care se ocupa
cu afacerile provinciali din sfer'a economiei
nationale, la care regimulu Russiei tiene
fórtu multu. Districtele au asemenea corporatiuni
representative. Membrii dieteloru si ai represen-
tatiuniloru municipali esu din alegerile libere a le
poporului de trei classi, nobili, burgesi, sateni.
Comunele rurale au organizatiune stravechia natio-
nale slava, regulata in catu-va prin ucasulu din
1861. Acésta organizatiune curiósá ar' merita unu
studiu comparativu, din cauza mai alesu, ca de si
stravechia, ea este in catu-va socialistica, semena
cu a slaviloru meridionali.

Fia-care provincia are cate unu gubernatoru,
ajutatu de cate unu colegiu compusu din
consiliari, din assessori si cu celalaltu
personalu necessariu, adeca camu precumu eramu
noi in Transilvani'a cu gubernulu nostru pana in
a. 1861. Sfer'a de activitate a gubernatoriloru e de-
stulu de mare.

Iustiti'a in Russi'a avuse multe si mari
defecte pana in dilele imperatului Nicolae, din
diverse cause, precumu: immensele distantie dela
centru, care nu admittea controlu severu si con-
tinuatu, diversitatea codiciloru de lege si a usu-
lui, lips'a de publicitate, multimea de privilegiuri
etc. Din acestea cause br. Sennyey ar' fi potutu
dice fórtu bine in St.-Petersburg ceea ce a disu
in diet'a Ungariei: „Iustiti'a vóstra este asiatica.“
Imperatulu Nicolae a facutu a se elabora unu co-
dice generale pentru tóta monarchi'a. Déra pre-
faceri radicali in justitia se facura sub demnulu
seu fiu si successoriu Alexandru II, carele dupa
studiu indelungu alu senatului si alu ministrului
justitiei, prin manifestulu din 29 Sept. (11 Oct.)
1862 a pusu justiti'a Russiei pe pitioru europénu,
decretandu independenti'a potestatiei judecatórie dela

ori-care alta potestate, infintierea curtiloru de
jurati, pertractare verbale si publica, egalita-
tea totororu locuitoriloru in faci'a justitiei, fora
distinctione de classi si ranguri, judecatori de pace
in prim'a instantia, desfiintierea tribunaleloru in-
vechite in coruptiune si reform'a loru radicale,
regulare intielépta a instantieloru, cu scopu de a
scurta processele. Mai multu: codicele civile si
criminalu cu procedur'a loru s'a elaboratu de nou,
sanctionatu si introdusu in a. 1864. Cu acestea
reforme fórtu inportante monarchi'a Russiei apucá
departe inainte Ungariei si multu mai departe
inainte Turciei.

Déra cnut'a, cnut'a, ce diceti dv. la
ea, mai alesu acuma, candu tóta ungurimea tre-
mura de frie'a cnut'e i? Astadi, in dilele nóstre,
cnut'a este momia, matahala, góga, de care s'ar'
mai spariia numai pruncii. Cnut'a era una specie
de biciu taiatu din piele de vita, latu cá de trei
degete, hereditate remasa russiloru dela tatarii
mongoli. Lovitur'a ei era atatu de dorerósa, in
catu omulu batutu cu aceea moria dupa cateva
lovituri. Catharin'a II decretase, cá cnut'a se se
aplice numai celoru mai cumpliti criminali, cumu
assasini, tetunari, spoliatori de baserici. Imperatulu
Nicolae a delaturatu cnut'a cu totulu si a lasatu
numai una specie de biciu (corbaci) spre a pe-
depsi cu elu, nu pe ori-cine, ci numai pe crimi-
nalii cei infami. Biciulu cu siepte plete numitu
mítia, mai domina pana in diu'a de astadi la
marin'a Angliei. Tóte celalte pedepse trupesci apli-
cate in Russi'a era usitate pana eri alaltaeri si in
alte staturi si mai virtosu in monarchi'a nóstra.
Toti cati ne aflamu in viétia, in etate dela 40
pana la 90 de ani, amu vediu cu ochii nostrii
nenumerate casuri de batai cu cate 25 pana la
100 de betie (pe mórtu), bataile femeiloru cu
nuiele séu cu corbaci (biciu), bataile soldatiloru
in modulu celu mai barbaru „in síreagu“, cu nu-
iele de rechita intre 300 de soldati, de cate 6
pana 10 ori (pe mórtu) in susu si in diosu, ba-
taile scolariloru mai mici cu nuiele de mestecanu,
cu plaga preste palma, ale studentiloru mari cu
scutica etc.; éra noi cei mai bestrani, amu
apucatu in patri'a nóstra se vedemu si
ómeni inferati in frunte séu in spate cu stigm'a
furciloru. Prin ucasu (decretu) imperatescu
din 17/29 Aprile 1863 s'au desfiintiatu in Russi'a
tóte pedepsele trupesci cu singura exceptiune de
biciulu cu noue plete, rezervatu pentru soldatii cei
infami, incorigibili, dela companiele de pedepsiti,
de care avemu si la armat'a nóstra, unde in ace-
le companie s'a conservatu pedeps'a trupésca, ba
si glontiuulu la cea mai mica resistentia a vre-
unii soldatu.

Déra exiliulu in Siberi'a? Ceea ce este in
Franci'a, Algirulu si Caienn'a, in Angli'a colo-
niile, este in Russi'a exiliulu la Siberi'a. Déra
bine se observamu: in Russi'a nu esistu furci,
precumu nu esistu nici in Romani'a, ca-ci pedeps'a
de mórtu e desfiintata de multu, cu singur'a
exceptiune de casurile cele mai grave ale rebeli-
unei cu scopu de tradarea patriei, ale atentatelor
contra vietiei monarchului. La noi din contra,
pana in momentele de facia se simti necesitatea
de a tiené hoherl platiti si bine exercitati in ma-
iestri'a de spendiuratu, statariulu se proclama din
luna in luna diarie maghiare, cá „Ébredés“, „Kelet“
apostroféza adesea justiti'a prin espressiunile:
Kötelet neki, akasztófát neki. Este uritu lucru,
candu ómenii vedu numai defectele altora, éra pe
ale loru se încérca se le acopere.

Brasiovu, 12 Iuniu n. In regiunea nó-
stra timpulu s'a deresu bine asia, ca avemu mai
multe dile calde si pucine ploiose. Campurile sunt
prea fruómse. Ómenii sapa barbatesce la papusoiu.
Pretiuulu cerealiiloru, care incepuse a se urca in-
fricosiatu, merge scadiendu atatu din caus'a am-
blarei timpului, catu si ca din vecin'a Romania se
aducu neincetatu mii de hectolitru. In septeman'a
trecenta avuramu aici tergu de tíera, (2 dile de

vite, una pentru productele industriei). Acela en-
miserabilu pentru industriari, numai vitele corute
se vendura binisoru si multe; éra din papusoiu
se vedea sute de saci claiti unii preste altii in
piati'a din afara, pretiuulu care inainte se urcase in
modu excesivu, pana la 7 fl. 50 cr. de hectolitru,
scadiu la 6 fl. Pretiuulu graneloru inca mai scadiu
ceva. Minunata tíera este Romani'a; ea tiene una
armata in numeru totale (russéca si romanéca,
de preste 300 de mii, si totusi ei remane prisos,
mare de cerealii, cá se ne vendia si noue, se fur-
dela ei si turcii. Déra cá se aiba cerealii, pamén-
tulu are se fia cultivatu. Cine'lu cultiva? Aci
romani, despre cari strainii batu neincetatu pe
stele, ca sunt lenesi, ca nu lucra nimicu etc.

Spiritele populatiuniloru pe la noi sunt li-
stite in mani'a totororu spioniloru, cari viedu
lanci si revolvere. Déra totusi se vede vre-o ne-
linisce, aceea este intre secui, pe unde se dice, ca
ar' ambla agenti, cari indemna, cá se'si tramitu
pe fetiorii loru la legiunea unгурésca din Turci'a.
Nu amu aflatu déca se stracura si de pe aici ma-
ghiari spre a trece la turci; ceea ce ni se spune
cá lucru positivu este, ca dintre junii maghiari-
secui, cari se aflá mai deinainte in Romani'a
mai alesu in Ploiesci, au apucatu a trece multi la
Rusciucu, cá se flamendéscá acolo, pana le va
veni permissiunea de a se inolá. Se vede inee ca
aceea le veni abia dupa asteptare de 2 luni, ca-
proclamatia colonelului Csutak (unulu dintre
hoherii romaniloru din comitatulu Zarandu 1748)
emanata in Rusciucu are dat'a numai din 26 Maiu.
In aceea elu se titulédia pe sine „comandantulu
supremu alu legiunei turco-unguresci.“ Csutak se
obraznicia se numésca armat'a russéca si pe ca-
romanéca „armate de banditi“ (rablohadak), apu
indemna pe maghiari in cuvente inflacarate, ca
se'si verse sangele pentru fratii si binefacatorii loru
turci. Neutralitate? De candu?

Brasiovu, in 13 Iuniu st. n.

Camer'a maghiara s'a intrunitu éra si Sam-
bata in 9 Iuniu a tienutu prim'a siedintia, ca-
cá si alte siedintie de mai inainte nu s'a ocupatu
dcatu cu interpellatiuni. Intre aceste este mai
remarcabila interpellatiunea baronului Ludovic
Simonyi, capulu partidei liberale independente,
care intreba pe guvernulu: 1. cari sunt principiile,
ce au condusu pre guvernulu in atitudinea de pana
acumu facia de resbelulu orientalu, si cumu voiesca
se le validitedie? — 2. Existe între monarchi'a
austro-maghiara si între belligeranti, séu numu
intre un'a parte belligerante unu asemenea con-
tractu, care se asecure interesele monarchiei facia
de ori-ce eventualitate? — 3. Are monarchi'a
nóstra de cugetu se ocupe, séu chiaru se adnectedie vre-
parte din territoriulu turcescu? — Respunsulu la
aceste intrebari 'lu va da dlu Tisza numai dupa-
va primí instructiuni dela Andrásy.

— Foile maghiare turba de necasu, ca nemtu
nu vreau se intre acumu in discussiunea legiloru
de impacatiune, ci sunt resoluti a amaná acésta
desbateru pana la tótmna. Necasulu unguriloru pro-
vine de acolo, ca nu potu esplotá situatiunea
actuale a monarchiei, deórace ei sciu, ca in tem-
puri mai normali voru avé de a se luptá inca cu
mari dificultati si se póte intemplá, cá impacatiunea
cea noua se nu se realisedie, ci se remana o stare
provisoria, pana ce va veni bine nemtiloru se escape
de compani'a cu unгурii.

— Inse pana atunci nemtii austriaci voru
poté se invetie inca multe din scól'a unгурésca.
Así de esemplu cetimu, ca dlu ministru-presiedinte
Auersperg la porunc'a contelui Andrásy a desfiin-
tiatu mai multe representantie comunali in Boemi'a
din caus'a manifestatiuniloru de aderintia catra
Russi'a si totu-odata a opritu se se tiená prin
baserice servitii divine pentru russi. Desi n'avemu
cunoscintia inca, totusi trebuie se conchidemu de
aici, ca acéstu interdictu se estinde si asupra ro-
maniloru din Bucovin'a, cari inca au decisu a se
rogá la ceriuri pentru fratii nostri din Romani'a
libera si independenta.

* * *

Se dice, ca Russi'a a ascuratu atatu pe An-
gli'a, catu si pe Austri'a despre intentiunile sale

curate, ce voiesce se le realiză în Orientu, și ca aceste două staturi din urma ar' fi de jă liniscite și multumite, assecurandu și dinsele Rusiei cale bună și norocōsa în Turci'a. În faimele de pace nu vrē se crēda nice organulu principelui Bismark „National-Ztg.“, care dice, ca nice turculu nu pōte dori pacea, deōrace elu și pana acumu a respinsu tōte propunerile de pace, dēr' nice guvernulu rusescu nu o pōte primī, ca-ci atunci poporulu rusu cu totu dreptutu l'ar' potē alungā cu petri.

— Pōrt'a otomana a adressatu catra poterile europene unu cerculariu, prin care protestēdia contra independentiei Romaniei. Ea dice, ca totu-deun'a a respectatu tratatele, cari regulēdia relatiunile Romaniei facia de Pōrt'a și a traitu cu guvernulu romanu în armonia, pana candu au intratu rusii în Romani'a. Pōrt'a sustiene tractatele și pe venitoriu și nu vrē se scia de o Romania independenta. — Intru catu a respectatu Pōrt'a otomana drepturile și privilegiile Romaniei se pōte mai bine vedē din notele ministrului de esterne romanu M. Cogalniceanu.

— Sambeta în 16 Iuniu se va intrunī ērasi camer'a franceza, inse nu credemu, cā se remana multu intrunita, ca-ci dēca nu se va amanā de buna voia, atunci guvernulu o vā disolve. Monarhiatul Broglie din fruntea ministeriului si-a propusu firmu se restōrne republic'a. Elu a inceputu a arestā pe unii dintre matadorii republicani. Primariulu Parisului e condamnatu de jă la mai multe luni de închisōre din cauza, ca ar' fi vetematu persōn'a presiedintelui republicei, adeca pe MacMahon. — Noi credemu inse, ca mai curendu va cadē Broglie cu MacMahon cu totu, decatu Thiers-Gambetta cu republic'a.

Resbelulu.

Suntemu inca nevoiti a vorbi și a scrie despre rebeldu, fora a potē inregistrā vre unu actu insemnatu, vr'o lupta sangerōsa sevarsita pe malurile Dunarei. Dicemu în adinsu lupta sangerōsa, ca-ci fora de lupta pe viētia sēu mōrte, fora versare de riuri de sange nu se va potē frange tirani'a și barbari'a, ce de seculi de ani s'a incuibatu în orientulu Europei, și nu se va potē eluptā libertatea popōreloru, cari gemu și suntu aprōpe a-si da sufletulu sub nelegiurire și fora-de-legile acestei crunte tiranie, care insulta umanitatea și dreptatea, și se revōlta contra adevērului și a luminei. Inse fia securi amiciei libertatii popōreloru, ca de asta data nu va mai remanē nesfarimata acēsta tirania și barbaria, chiaru și dēca aderintii ei europeni sēu asiastici ar' voi s'o mai sustiena. Dreptatea și libertatea au nu numai se triumfe, ci triumfulu are se fia resbunatoriu. Dilele cele mai de aprōpe ne voru justificā cuvintele nōstre și totu-odata voru astupā gur'a acelor'a, cari au inca coragiulu de a timbrā de banditi și rebelli, de poltroni și perfidi miserabili pe luptatorii pentru libertatea popōreloru, și apoi pre de alta parte a glorificā pana la nerusinare pe tirani și barbari, recunoscundu-i de frati de sange și de fapte.

Nu negamu, ca astadi domnesce la Dunarea de josu o linisce enigmatica, inse acēsta este numai liniscea înainte de furtuna. O scire electrica din Constantiropole dela 9 Iuniu vestescē de jă o incercare a rusiloru de a trece Dunarea între Sistova și Nicopole, care incercare a remasu inse fora rezultatu din caus'a focului viu alu baterieloru turcesci. Noi credemu, ca rusii au potutu face o asemene incercare, inse de buna sēma ea n'a fostu seriōsa, ci numai o simpla alarmare pentru turci. Atata minte au rusii, cā se nu fortiedie trecerea preste Dunare tocmai pe la acele locuri, unde turcii au cele mai tari pozitii, ci ei voru simulā trecerea pe la Sistovu, și în adevēru voru trece pe la Turnu-Magurele, pe la gur'a Oltului, sēu pe la altu locu favorabilu.

Armat'a romana a luatū pozitiiune dela Calafatu pana la Turnulu-Severinului, din care cauza comandantele turcescu de la Vidinu, Osmanu-pasi'a n'a vediatu necesitatu a redicā castre la Floretinu, între Vidinu și gur'a riului Timocu. Aceste castre n'au avutu inse lunga viētia, de ōrace trupele turcesci de acolo fura alungate de romani și anume de o bateria, de regimentulu de infanteria Nr. 1. și de unu escadronu de cavaleria, cari luasera po-

sitiune pe inaltimile dela Vrat'a sub comand'a colonelului Vladescu. Marele diurnalu anglesu „Timesu“ inca constata acēsta impregiurare.

În dilele trecute turcii dela Vidinu mai facura o incercare de a bombardā Calafatulu, indreptandu-si tōte fortiele asupra bateriei romane „Independenti'a“; dēr' și de asta-data s'au convinsu, ca romanii nu se sparia, ci sciu se respunda la momentu și se incetēdie numai dēca mai antaiu incetēdia turcii. Asi'a s'a intemplatū și cu acēsta ocaziune, ca turcii s'au vediatu siliti se cēra pardonu, deōrace Vidinulu se aprinsese în mai multe locuri. — Bombardarea Vidinului din Calafatu va urmā inse numai dupa ce trupele russe voru fi trecutū Dunarea.

Dēr' campulu de rebeldu se intinde mai departe dela Dunarea de josu, ca-ci serman'a semiluna este atacata de trei parti. În Asi'a mica ostirea rusa invingatori'a nu se opresce nice inaintea riuiloru, nice a muntiloru și paduriloru abiā penetrabile, și în fine nice inaintea fortaretieloru, unde tirani'a turcesca se credea neinvingibila. Ardahanulu nu mai este alu turciloru, cavaleri'a lui Mussa-pasi'a nu mai existe, apoi o scire mai recenta ne spune, ca și Carsulu, pre care ungurii-lu proviantasera prin diurnalele loru pre vr'o trei luni, inca a mai cadiatu în manile rusiloru, cari stau acum inaintea capitalei Armeniei, ce pōrt'a numele de Erzerumu. Si ce facu turcii în asemenea strimțōre? Ei 'si ajuta catu potu cu mintiun'a! Nu vreau se crēda, ca forturile loru numai suntū ale loru, nu vreau se auda, ca cavaleri'a loru în numeru de 4000 este nimicita, ci se consōla cu aceea, ca Muktar-pasi'a, care n'a potutu aperā Ardahanulu, va nimici pe rusii la Erzerumu, unde s'a retrasu de sila bucuros cu sfarimaturile ostirei sale și unde se astepta o lupta mare, decidiatori'a.

Inse precandu bietii turci se vediuera asiāde reu persecutati de sōrte în Asi'a mica și la Dunare, pre atunci aflara cu cale a întreprinde atacuri infricosiate asupra Muntenegrului și a fabrica victorii stralucite chiaru și din cele mai cumplite desastre, ce li s'ar' aduce din partea luptaciloru fii ai muntiloru negri. Pentru aceea scirile turcesci sustienū, ca muntenegrenii suntū batuti cu deseversire atatu din partea de catra Albani'a, catu și din partea de catra Erzegovin'a și ca ostirea turca nu numai ar' fi deblocatu fortulu Nicsici, ci ar' fi intratu chiaru pe pamentulu Muntenegrului. — O scire dela Ragusa ne spune inse, ca în 6 Iuniu turcii au fostu batuti cumplitu și urmariti de catra muntenegreni. Judecandu noi inse dupa alte sciri mai pucinu partiale trebue se admittemu, ca d'ocamdata nice una parte nu se pōte laudā cu vreunu mare triumfu, ca-ci precandu turcii au fostu batuti din partea de catra Albani'a, pre atunci muntenegrenii au perdutu o batalia, desī mai mica, pe langa strimțōrile Duga, inse acēsta perdere a muntenegriniloru n'a deschisa inca turciloru calea catra Nicsici. În curendu se va lamuri și aici situatiunea.

La dissolverea comiteteloru humanitare.

(Finea din Nr. trecutū.)

Fiendu dēra sistata deocamdata activitatea comitetului, acēl'a cā atare pana la alte dispositiuni nu mai pōte functiunā. Subscri'a inse dechiaru cumca și de aci incolo voiu primī oferte pentru ostasii raniti din Romani'a, acelea le voiu inaintā la loculū destinatiunei loru, și voiu dā socōta publica.

Pana acumu au incursu urmatōrele oferte:

Dr. Basiliu Szabo, medicu de militia tierana, 6 fl., Elisabet'a Lahovary proprietarēsa din Rimnicu, 30 fl., Baronu Davidu Ursu, c. r. colonelu în pensiune, 160 lei, Mironu Romanulu, Archiepiscopu și Metropolitu 18 lire turcesci în aur, 414 lei, Iosifu Sterc'a Siulutiu, jude regin ung. 100 fl., Famili'a Dr. Stefanu Pecurariu, avocatū 53 lei 50 b., Famili'a Dr. Iosifu Hodosiu, 100 fl., M. P. 100 lei, Parteniu Cosm'a deputatulu dietalu, 20 fl. An'a Marginēnu, invetiatorēsa de langa Timisiōr'a 1 fl. 50 cr., An'a Francu, 5 lei, Dr. Ilarionu Puscariu, protosingelu 60 de lei, Gregoriu Serbu, c. r. preotu castrense, 10 fl., Elia Macelariu, cons. gubern. în pens. 50 lei, Visarionu Romanu, directoru de banca, 100 lei, Paulu de Dunc'a, cons. în pens., 2 napoleoni și 20 fl., moneta de argintu, Gregoriu Mateiu, comerciantē 30 galbini, 360 lei.

Sibiiu 2 Iuniu 1877.

Iudit'a Macelariu. m. p.

Brasiovu. (Dare de sēma despre venitulu balului arangiatu în favorulu „Reuniunei femeiloru romane din Brasiovu“ în 15/27 Ian. a. c.) Spre a alimenta fondulu acestei reuniuni, care are de scopu, precumu este cunoscutu, cā se sprijinēscă crescerea și instructiunea fetitieloru romane serace, se arangeadia de mai multi ani unu atare ballu, care, pe langa ce intr'unesce la unu locu publiculu celu mai alesu alu Brasiovului, da totu-odata ocaziune animeloru binesimțietōrie, cā se-si aduca aminte de scopulu nobilu și umanu, ce-lu urmaresce acēsta Reuniune și se-i vina în ajutoriu cu ofrandele loru.

Balulu din 15/27 Ianuariu a. c. a pusu, cā si de alta-data intr'o lumina favorabila societatea romana din Brasiovu și a adusu totu-odata unu contingentu multiamitoriu la crescerea fondului acestei reuniuni. Venitulu întregu cu acēsta ocaziune a fostu de . . . . . 387 fl. 50 cr. ēra speșele ocazionate cu arangearea

balului de . . . . . 278 fl. — cr.

prin urmare venitulu curatu a fostu de 109 fl. 50 cr.

Dintre binevoitorii sprijinatori ai reuniunei au contribuitu cu acēsta ocaziune la fondu: Illustr. sa dn. episcopu alu Caransebesiului 10 fl.; illustr. sa d. comite supremu Iuliu de Szentivány 6 fl. (1 galbenu); d. Dr. Lazaru Petcu, avocatū în Dev'a 2 fl.; d. Dr. Avramu Tincu, adv. în Orastia 1 fl.; d. Visarionu Romanu, directorulu banței „Albin'a“ în Sabiiu 2 fl.; d. Petru Badila, asessoru consist. în Sabiiu 3 fl.; dna Mari'a Hannia în Sabiiu 2 fl.; d. Dr. Ilarionu Puscariu, protosingelu în Sabiiu 2 fl.; d. Nicod. Fratesiu, secret. consist. în Sabiiu 2 fl.; d. Ioanu Popescu, protopopu în Sabiiu 1 fl. 50 cr.; din Turd'a prin binevoitōrea întrepunere a dloi Ioanu Filipesculu: dn. Ioanu Petricasiu 1 fl., An'a Petricasiu 1 fl., Vasilie Popa, capit. în pens. 1 fl., Ioanu Kiffa 1 fl. 50 cr., Amali'a Kiffa 1 fl. 50 cr., Gombōs 1 fl., Trifu Simeon 1 fl., Dionisiu St. Siulutiu 2 fl., Alessandru și Iuliu Siulutiu studenti 1 fl., Anania Moldovanu adv. 3 fl., Ioann Tudea 1 fl., Basiliu Moldoveanu, parochu gr.-or. în St.-Mihaiu 2 fl., Dr. Vasiliu Ratiu, adv. 1 fl., Iuliu Vladutiū 1 fl., Susan'a Laslo 1 fl., Dr. Ioanu Ratiu adv. 1 fl. 50, Ioanu Filipesculu 1 fl., Ioanu Cujareanu v.-not. 1 fl., Ioanu Cenariu, proprietariu 1 fl., Ioanu Vlasu 50 cr.; Basiliu Capusianu 50 cr.; Iosifu Albonu 50 cr.; Davidu Cugleru 1 fl.; Nicolae Tanasiu 50.; unu anonimu 50.; George Bucsia 50.; Iosifu Moga 2 fl.; Teofilu Popu 50 cr. — Subscriulu Comitatu 'si implinesce o placuta datorria, esprimendu în numele reuniunei cea mai caldōsa multiamita și recunoscintia la toti binevoitorii și sprijinatorii institutului, ce are onōre a reprezentā, precumu și domniloru arangeatori ai susamintitului balu: dloru I. B. Popp, Dr. I. Mesiota, Iul. Filipescu și St. Mihalovici și recomanda Reuniunea acēsta și pe viitoriu atentiunei on. publicu romanu.

Brasiovu, Maiu 1877.

Comitetulu reuniunei femeiloru romane.

Alba-Iul'a, 30 Maiu 1877.

(I.) — La cestiunea contribuirei pentru ostasii romani raniti. — Nu a potutu suferi indoiala, ca caus'a ostasiului romanu e o cauza generala romana. Victori'a lui e a întregi natiuni, fia aceea respita în ori-care parte a lumii. Sangele apa nu se face. Ddieu va ascultā acumu oftările indelungu rabdatoriului seu poporu credintiosu. Noi, cei mai credintiosi fii ai Maiestatii sale imperatului și Regelui Franciscu Iosifu I, nu potemu sarī cu bratiulu nostru întru ajutoriulu fratiloru nostri de preste Carpati, cari în lupta inceputa pentru libertatea țierei vreu se redescepte glori'a și marirea romana asupra semilunei barbare, dēr' aceea ce se basēsa pe umanitate, aceea ce si dreptulu statoritu alu gentiloru a declaratū de permissibilu, anume ajutorarea ostasiului ranitu în lupta, aceea si noi amu inceputu de jă a face în Sabiiu prin unu comitetu de dame romane, în Clusiu totu asemene, și în Brasiovu prin unu comitetu de barbati romani. Dēr' ōre în loculū supremei glorie a armei romane, cetatiani romani — se fia remasu ōre amortiti la datorinti'a loru umanitaria și fratiēscă? Nu. Si ōre vulturii muntiloru, în a caroru cuibu spre marirea monarchului nostru iubitu nu a potutu strabate arma revoltatori'a în 1848, ar' fi corupti ei ōre în sangele loru de romani verdi cā stejarulu? Nu. Nu, pentru-ca amu de a ve impartasi, ca în Alb'a-Iulia inca se

va constitui in dilele aceste unu comitetu *) pentru ranitii romani. Amu mai departe de a ve impartasi, ca asemenea se constituie si in Abrudu unulu, precumu dejá s'a si constituitu altulu la polele muntiloru, in Ighiu si Siardu. In tóte aceste locuri listele de subscriere pentru oferte dejá si circula.

In momentele, candu vi scriu aceste, dóue foi maghiare, „Magyar polgar“ si „Kelet“ ni anuncia, ca ministeriulu maghiaru ar' fi opritu infintiarea de comitete pentru ranitii romani, si-guru din motivele cetite éra in articlii de fondu ai acestoru foi maghiare, ca atari contribuiuri umanitarie ar' fi din punctu de vedere maghiaru: tradare de patria maghiara.

Credemu de imposibile atari dispositiuni din partea regimului maghiaru, pentru-ca nu presupunemu a-si fi perdutu chiaru si simtiulu de umanitate. Si nu dorimn a crede acést'a chiaru atunci, candu scimu, ca totu acelu regimu a suferitu si póte a si indemnatu, cá in modu oficiosu prin szolgabirai se se poruncésca judiloru comunali, ca prin comune (sate) se se adune scame si chiaru si oferte de bani de la locuitorii romani pentru ranitii turci, precumu acést'a s'a intemplat in cerculu Ajadului, ce prin respectivii judi comunali cá martori se póte dovedi.

Dér' déca totu-si nu ar' fi false aceste sciri, atunci chiaru si din acesta órba si fatala dispositiune a regimului maghiaru ni remane acelu castigu mare, ca despre simtiulu de fratietate maghiaru, si buna vointi'a loru, pre cari noi le cunóscemu, pentru ca le simtimu de multu, potu acumu si fratii de preste Carpati, si deosebitu cei dela „Novelistulu“, cari cérca mantuirea in fratietatea ungerésca si turcésca, se se convinga pe deplinu.

M. C.

Romani'a.

Bucuresci 28 Maiu 1877. Carolu I, primulu Domnitoriu alu Romaniei libere si independente, fù fericitu a salutá pe celu mai Augustu Óspe, din cati au reveritu Romani'a pana adi, pe marele imperatoriulu alu Rusiei **Alexandru II**, inaltu care in 24 Maiu fù primitu si intempinatu la Ungheni, la graniti'a tieiei, de catra min. de esterne d. M. Cogalniceanu si d. gener. principe I. Gr. Ghica, tramisi de Domnitoriulu spre alu salutá si ai fi cá atasiati. Intre urari entusiastice primitu, continuà drumulu la Iassi, unde fù primitu de d. I. Brateanu, presied. ministeriului romanu, de cleru si multime de poporu, cu ornate festive si podóbe de totu soiolu. In Tecuciu, la Barboși, Galati, Buzeu, Mizilu, fù intocma serbatoresce primitu, ér' sér'a la 7 óre in Ploiesci, intre strigate entusiastice de reverintia din partea militara si civile, trecù pe dinaintea unei companie din legiunea bulgara, postata pe peronu cu steagu si musica, la cortelu intre necontente: se traiésca imperatulu **Alexandru!**

M. Sa Domnitoriulu Romaniei Carolu I, inca merse la Ploiesci spre a-si presenta urarile sale de buna venire marelui seu Óspe, care-i presenta suit'a, si luandu dejunu impreuna cu famili'a imperiale, Domnitoriulu Romaniei se reintórse la Bucuresci.

In 27 Maiu c. v. la 11 óre imperatorele Rusiei sosí cu trenu expresu din Ploiesci la Bucuresci, insocitu de m. duce mostenitoriu Alexandru Alexandroviciu, de fii Sei marii duci Vladimiru si Serge Alexandroviciu, Nicolau Nicolaeviciu, m. d. Nic. Nicolaeviciu, ducii Nicolau si Serge Maximilianoviciu, Romanovski de Leuchtenbergu, princ. de Battenbergu, in suita avendu pe marele cancelarlu alu imperiului, principele Gorciacofu, „ministerulu casei imper. gen. comite Adlerbergu gen. Miljutin min. de resbelu alu imperiului, gener. Ignatieffu si alti generali, adjutanti imperiali, mari duci si duci.

Domnitoriulu Romaniei si Dómn'a insociti de cas'a civile si militaria, au intempinatu pe Augustulu monarchu la gara, unde se afla inalt. cleru, ministrii, corpurile statului, primari'a capitalei, curtile, tribunale, functionarii, oficiarii superiori, si

*) Vediuramu, ca comitetele se dissolvava de catra regimulu ung., inse mai multi particulari subscrisi, fora numire de comitetu, facura tocmai in Budapest'a Apelu pentru ofrande in favórea turciloru. Quod tibi Augustine, cur non et mihi.

Red.

a. si a. Una garda de rosiori cu standardu si musica face onorurile militari. Imperatulu coborindu din trenu salutá pe Domnitoriulu si Dómn'a si sub canteculu imnului russescu a trecut cu Domnulu inaintea frontului gardei de onóre; apoi serutá crucea si evangalia, ér' vicariulu Metropoliei rostí cuventulu de primire, urmatu de: se traiésca Mai. Vostra! Se traiésca tóta famili'a imperiale!“ D. C. A. Rosseti pe o tava de argintu presentá Mai. Sale pane si sare si-lu salutá in numele consiliului capitalei. Mai. Sa, dupa multiamire pentru stralucit'a primire, dete braciulu M. S. Dómn'e si trecù in salonulu de primire la gara, unde Domnitoriulu presentá corpurile de facia marelui Óspe. Deaci in trasurile curtiei cu escorta impregiuru mersera la palatu intre cele mai distinse decoratiuni ale stradeloru si pe sub arcuiri de triumfu, ornate peste ornate, si din tóte pepturile resunau urarile de se traiésca, aruncanduse cununi si buchete de flori de prin ferestre si balcone asupra Marelui Óspe pana la palatu, unde primí defilarea gardei de onóre si unu dejunu de familia. Personagiulu suitei imperatesci dejuná in sal'a palatului, unde min. de externe alu Romaniei redica unu toastu pentru sanatatea Augustului Óspe, ér' princip. Gorciacof in sanatatea Domnitorului si a Dómn'e.

Pe la 1 3/4 imperatulu cu Aug. Sa familia se reintórse cu asemenea onoruri intimpinatu pana la gara, unde-si luá diu'a buna de la Domnitoriulu si Dómn'a, incalécandu trenulu la Ploiesci intre urari dese din partea asistentiloru. Acést'a contravisita a marelui imperatoriu data Domnitoriului Carolu, pentru visit'a de primire ce i-o facù in Ploiesci, presupune pelanga fineti'a etichetei intre suverani si una affectiune de amicitia pentru viitorulu, la care voru a collabora impreuna.

Itali'a, Rom'a 5 Iun. 1877.

Fiendu convinsu, ca publiculu nostru romanu se intereséza fórtu multu de cele ce se petrecu in Urbea eterna, si centrulu Catholicismului, acumu capital'a Italiei, veniu a ve impartasi urmatóriale:

In 3. l. c. s'au celebratu cu pompa si solemnitate extraordinaria ceremoniele sacre in Bas. „S. Pietro in Vincoli“ pentru jubileulu episcopescu alu S. Sale Piu IX. Baseric'a er'a prea mica pentru cá se incapa multimea de catolici, de tóta clasa de ómeni: peregrini din tóta lumea catolica si cetatiani Romani. Liberalii antipapisti privescu cu ochi rei la aceasta demonstratiune de aderintia catra S. Scaunu Apostolicu mai vertosu a natiunei italiene catolice perexcellentiam. „De aceea republicanii ei esira inainte anticipative cu unu meetingu tienutu in Teatrulu Apollo in 31 Maiu cu scopu expresu de a protesta in contra reactiuniloru clericali. Espectatoriunile necualificabile in contra Vaticanului au fostu la ordinea dilei, dér' nice guberniulu italianu n'a fostu crutiatu si la provocarile de „ordine“ ale delegatului s'a respunsu cu flueraturi.

Acestui meetingu democraticu republicanu si festivitateri popóraloru catolice reprezentate la Vaticanu, vine „Itali'a legale“ monarchica a-i contrapune una demonstratiune nefericita, care avù locu in 4 l. c. sér'a in modulu urmatoriu:

In piaci'a „Colonna“ suná unu concertu musicalu. Piaci'a erá illuminata de girandò, si fiendu ca nu e prea mare erá plena de ómeni. Music'a intonésca mersulu regelui si poporulu applaudéza; se cere bis si vine de nou applaudata. Apoi se cere Imnulu lui Garibaldi, care esecutanduse fù applaudatu cu mare furia. Intru acea vre-o 20 de conductori (menseurs) erau aacunsi dupa column'a Antonina. Acestia dupa finirea imnului lui Garibaldi esu afara strigundu: „la Quirinalu“! (palatiulu regelui:) si aparu numai de catu 3 standarde, carora urmarira vre-o 600 persóne — demonstranti si curiosi — si se indereptara catra Quirinalu, intre strigate: „Traiésca Itali'a“, Traiésca Regele! Piaci'a remane desiérta de poporu, care se indereptase spre Quirinalu incetu si cu prudentia, atunci band'a reincepe imnulu Regelui, cá se atraga poporulu si se-lu intretiena, dér' multimea continuá a parasi piaci'a.

Cortegiulu a ajunsu pana la pólele Quirinalulu unde aflá calea inchisa de trupe, cari cu formalitatile indatenate anunciaru se se imprascie multimea. La asta intimare demonstrantii respundu cu strigari nemonarchice, cu imprecatiuni in contr'a Vaticanului, a Papei si a clerului, cu

flueraturi, urlete si alte asemenea ceremonie si curtesie — democratice.

Multimea se imprascia intru adeveru; unu grupu se inderepta catra „foro Agonale; cá se faca demonstratiuni sub palatiulu Braschi, adaugundu la frigidule nemonarchice si la imprecatiunile in contr'a Papei si cate unu „Abbasso“ a flueraturi Ministerului de interne (Nicotera)

Póte pentru strigarile adause demonstratiuni au fostu opriti de nou de catra unu drapelu de garde de sigurantia publica, si de carabinieri, cari in urmarira si-i oprira in piaci'a S. Eustachiu, deunde si fura imprasciati. — Asiá se finí demonstratiunea acestoru bu ni democratice, cari de-o cam-data din prudentia au renunciatu si la palatiulu Braschi.

De altumentrelea guberniulu seu proprie questur'a veghiaza eficacamente asup'a ordinei si sigurantiei. Asiá Buletinulu Questurei de ieri referenca, ca s'au arestatu trei persone, cari dau róta preintre multimea de credintiosi din baserica S. Pietro in Vincoli, comitendu furturi. Alti 22 au arestatu pentru raniri in certe, desordini, otiositate si vagabundagiu.

— In Senatu, Siedinti'a din 2 l. c., presied. Tecchio. Brioschi amintesce despre manifestulu afisiatu pre murii Romei, in care manifestu unu comitetu republicanu invitá poporatiunea se intervenia la meetingu-lu tienendu la Teatrulu Apollo, cu scopu de a protestá in contra reactiunei clericale. Oratoriulu intréba pre ministrulu de interne, ce motive a avutu, de a permisu se se afisieze unu manifestu semnatu de unu comitetu republicanu, ce opiniune are densulu de acést'a organizatiune republicanu, nu cumu-vá este de natur'a de a póte periclitá securitatea Statului.

Nicotera: (min. de intern.) Firm'a, ce pre dereptulu o condema dlu Brioschi, este una eróte din neprecautiune, guberniulu nu aprobéza firm'a, bá ar' fi si impededat'o la ori ce casu, de s'ar' fi facutu atentu. — Brioschi da lectura la unu art. de lege, care opresce de a se afige manifesturi neconstitutionali.

Scopulu meetingu-lui a fostu se faca una demonstratiune republicanu, si nu intielege, cumu d. ministru n'a opritu afisierea manifestului.

Nicotera: Guberniulu a datu dejá proba de soliditate, candu a dissolvatu Societatile internationali si, de se va dá ocaziune, totu astufeliu vá face si cu alte societati.

— Se asecuréza ca intre Franci'a, Angli'a si Itali'a s'ar' fi stabilitu una liga — aliantia — cu respectu la atitudinea ce au se observeze facia cu cestiunea Orientale, si ca se facu incercari de a castigá si pre Austri'a in acést'a liga.

— Regele Victoru Emanoilu, considerandu gravele conditiuni ale politicei interne si esterne, vá petrece inca cate-vá dile in Rom'a.

A. V.

— (Concertu.) Aflamu cu bucuria, ca „Reuniunea de cantari si gimnastica a romaniloru din Brasiovu“ va da Sambeta sér'a in 4/16 Iuniu c. unu concertu in favórea soldatiloru romani raniti. Sal'a dela hotelu Nr. I. este dejá ingagiata spre acestu scopu si tóte pregatirile facute. Program'a este nu numai abundanta, ci contine si piesele cele mai alese si chiaru acomodate scopului. Pretiulu de intrare este 1 fl. de persóna, si bilete se capeta la librariulu Zeidner si la dlu Ioanu Bucuru Popu, éra sér'a la cassa. — Suntemu convinsi, ca nu numai program'a cea alésa, catu mai vertosu scopulu filantropicu alu concertului va indemná pre fia-care romanu la participare.

Mai nou.

Telegramu: Oresthia, 11 Iuniu, 1877.

„Nou triumfu moralu si politicu. — Cerculu alu doile din scaunulu Orasthiei, a treia óra a datu dovada despre resolutiunea s'a politica, alegundu adi de deputatu pe Tincu cu acclamatiiune. Insuffletire generale. Machinatorii devinsi s'au retrasu. Longinu.“

Unu economu de tíera

inestratu cu cunoscienti'a celoru trei limbe din tíera in vorbire si scriere, pré bine dedatu cu portarea de economii mari, cauta in tíera ori in strinatate unu locu de administratoru seu portatoria de ratiuni seu socoteli.

Informare mai deaprópe da librari'a d. G. A. Reissenberger in Mediasiu. 1—3